

YENİ YAYINLAR/ DEĞERLENDİRME/ REVIEW

I. Bornova Araştırmaları Sempozyumu, 5-6 Kasım 2014 Bildiriler, Haz.: M. Akif Erdoğan, Ege Üniversitesi İzmir Araştırma ve Uygulama Merkezi yay. no: 12, İzmir 2015, XI+276 s., ISBN 978-605-338-133-4.

Giriş

Ege Üniversitesi'nin 60. kuruluş yıldönümü geçtiğimiz yıl kutlanmıştır. Ülkemizin seçkin bilim ve öğrenim kurumlarından olan üniversitemizin saygın akademisyenleri tarafından İzmir ve çevresine ilişkin sayısız araştırmalar yapılmış/yapılmaktadır. Bu çalışma ve araştırmalar arasında üniversitenin bulunduğu çevreye duyarlılık ve sorumluluğunun göstergesi olan nitelikli bilimsel yayınlar kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Ege Üniversitesi'nin fakülte ve enstitülerinin yanı sıra bünyesinde halen otuzdört adet araştırma ve uygulama merkezi mevcuttur¹²⁵. Bunlardan birisi olan İzmir Araştırma ve Uygulama Merkezi İzmir ve çevresiyle ilgili araştırmalar yapmak ve koordine etmek görevini üstlenmiş olarak 1993 yılında kurulmuştur. Merkezin kısaca temel amacı; "*İzmir şehri ve yakın çevresinin tarihi, sanatı, arkeolojisi, coğrafyası, sosyal ve kültürel varlıkları ile ilgili her türlü araştırmalar yapmak, İzmir şehrini her yönüyle incelemek, İzmir şehri ve yakın çevresini bütün özellikleriyle ortaya koymaktır. Merkez, İzmir şehriyle ilgili konularda araştırmalara yardımcı olur ve yayınlar yapar. İzmir'le ilgili her türlü toplantılar düzenler ve başka yerlerde düzenlenen toplantılara katılır.*" şeklinde belirlenmiştir¹²⁶. Merkez, yönetmeliğinde belirlenmiş görev tanımı uyarınca çalışmalarda bulunarak önemli bilimsel toplantılar/bilgi şölenleri gerçekleştirmiş ve çeşitli yayınlara imza atmıştır¹²⁷. İzmir, Selçuk,

---

¹²⁵ <http://www.ege.edu.tr/d-1131/UAMerkezleri.html> (Erişim: 16.07.2015)

¹²⁶ Ege Üniversitesi İzmir Araştırma ve Uygulama Merkezi Yönetmeliği, Resmi Gazete'nin 23.09.1993 tarih ve 21707 sayısında yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bkz. <http://izmiraum.ege.edu.tr/> (Erişim: 16.07.2015)

¹²⁷ Merkezin düzenlediği bilimsel nitelikli bilgi şöleni, toplantı, paneller ve yayınlarının listesi için bkz. *I. Bornova Araştırmaları Sempozyumu, 5-6 Kasım 2014 Bildiriler*, s. 276. Yayın listesine Coğrafya Bölümü tarafından hazırlanan araştırma raporu; *İzmir'de 3-4 Kasım 1995 Karşyaka Sel Felaketi (Oluşumu, Gelişimi, Etkileri ve Alınması Gereken Önlemler)*, Haz. A. Koçman ve diğerleri, Merkez Yayın No: 1, İzmir 1996 adlı eser de eklenmelidir. Bkz. <http://cografya.ege.edu.tr/yayinlar> (Erişim: 16.07.2015)

Kemalpaşa, Seferihisar, Kula, Bergama, Tire, Bayındır, Birgi ve Bodrum'da geniş kapsamlı sempozyumlar düzenlenmiş, bildiriler ve elde edilen sonuçlar kamuoyunun dikkatine sunulmuştur. Ancak, şimdiye kadar üniversitenin toprakları üzerinde yer aldığı Bornova ilçesi bu çeşit bir bilimsel etkinliğe konu edinilmemiştir.

Sempozyuma Dair

Bornova yerel ölçüğünde ilk defa olmak üzere düzenlenen araştırma sempozyumu İzmir Araştırma ve Uygulama Merkezi ile Bornova Kaymakamlığı'nın ortak katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Sempozyumun sadece 5 Kasım 2014 Çarşamba günü Edebiyat Fakültesi Sergi Salonu A ve B'de gerçekleştirilmesi programlanmışsa da yeri değiştirilerek kampüs içerisindeki Prof. Dr. Yusuf Vardar-Mötbe Kültür Merkezi Amfisi'ne alınan sempozyumun programı 5 ve 6 Kasım 2015 tarihlerine yayılmıştır.

Sempozyumun açılışına mülkî-idarî âmir olarak Bornova Kaymakamı Dr. Kadri Canan (2013-2015) ile seçilmiş mahalli yöneticiler olarak İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkan vekili Dr. S. Sırrı Aydoğan ve Bornova Belediyesi Başkanı Yük. Mimar Olgun Atila katılmışlardır. Sırrı Aydoğan ve Olgun Atila açılış konuşmalarında Bornova'nın kendileri için ifade ettiği anlam ve değerleri vurgulayarak toplantının gerçekleştirilmesinden duydukları heyecanı dile getirmişler, sempozyumun başarılı olması temennisinde bulunmuşlardır. Bornova Kaymakamı Dr. Kadri Canan konuşmasında, Bornovalılık-kentlilik bilincinin oluşturulması adına kent belleğinin tesis edilmesi gerekliliği ve buna katkı sağlanması üzerinde durmuştur. Merkez müdürü Prof. Akif Erdoğan ise, uzun süredir ikamet ettiği kentin tarihi ve kültürü ile ilgili çalışma ve yayınların azlığına değinerek sempozyumun gerçekleştirilme aşamalarıyla ilgili bilgiler vermiştir.

Sempozyum programında değişik başlıklar altında toplam 22 bildiri yer almıştır. Programda, "*57. Topçu Tugayı'nın Tarihçesi*" başlıklı bildirisi bulunan Yzb. Necati Ünal sempozyuma katılmamıştır. Sempozyum programında bildirisi bulunan; Prof. Dr. Ersin Doğer, "*Türk Dönemi Öncesinde Bornova*", Yrd. Doç. Dr. Ahmet Mehmetefendioğlu, "*Evelyn Lyle Kalças ve Bornova*", Prof. Dr. Ümit Erdem-Dr. Nurdan Erdoğan-Öğr. Gör. Burcu Çakmak, "*Bornova Örneğinde İnsan ve Yaşam Ortamı Etkileşimi Üzerine Araştırmalar*" ve Prof. Dr. Ümit Erdem-Dr. Nurdan Erdoğan-Öğr. Gör. Şeyma Şengür, "*Bornova İlçesinde Kentsel Gelişimi Etkileye Doğal ve Kültürel Faktörlerin Değerlendirilmesi*" başlıklı sunulmuş çalışmalar ise

bildiriler kitabında yayımlanmamıştır. Programda; Prof. Dr. Ahmet Özgiray'ın bildiri başlığı "*Atatürk Bornova'da Hangi Evde Kaldı?*" iken "*Burunabad'da Bir Cevelan ve Atatürk'ün Kaldığı Ev*" başlığıyla, Doç. Dr. Hilal Ortaç-Yasin Özdemir'in, "*Pertevniyal Valide Sultan Vakıflarına İlişkin Bazı Belgeler*" başlıklı bildirileri "*İ.B.B. Atatürk Kitaplığındaki Bornova'ya İlişkin Belgeler*" olarak değiştirilmek suretiyle yayınlanmıştır. Sempozyumda yeterli konuşma ve tartışma süresi ayrılan sunumlar bilgi aktarım ve paylaşımı açısından son derece yararlı olmuştur. Bildirilere yöneltilen soru ve katkılar dinleyicilerin ilgi derecesinin bir göstergesi olarak değerlendirilmiştir.

Bildiriler Kitabı

5-6 Kasım 2014 tarihleri arasında toplanan sempozyumun bildirileri bir kitapta toplanmış, kaymakamlığın katkılarıyla araştırma merkezinin 12 numaralı yayını olarak bastırılmıştır¹²⁸.

Kitap, Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Candeğer Yılmaz, Bornova Kaymakamı Dr. Kadri Canan, Merkez Müdürü Prof. Dr. M. Akif Erdoğan'ın açılış konuşma metinleri ile başlamaktadır (s. V-XI). Bildiriler kitaplaştırılırken sadece yazarının isminin baş harfine göre alfabetik düzen oluşturulmuş, konu tasnifi yapılmamıştır. Eserde yer alan bildiriler şunlardır:

- Ahmet Özgiray, "*Burunabad'da Bir Cevelan ve Atatürk'ün Kaldığı Ev*", (s. 1-4),
- Burcu Türkcan-Oğuzhan Altay, "*Bornova'nın Ekonomik Yapısı: Analiz ve Öneriler*", (s. 5-26),
- Gözde Emekli-Fusun Baykal, "*Bornova'nın Doğal ve Kültürel Kaynaklarının Turizm Aracılığıyla Değerlendirilmesi*" (s. 27-44),
- Hale Okçay, "*Bornova'da Üç Dinin Kutsalları: İbadethaneler ve Kabristanlar*" (s. 45-58),
- Hasan Mert, "*XX. Yüzyılda Bornova'nın Gelişme Dinamikleri*" (s. 59-70),
- Hilal Ortaç-Yasin Özdemir, "*İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığındaki Bornova'ya İlişkin Belgeler*" (s. 71-80),
- M. Akif Erdoğan, "*Bornova Civarında Terkedilmiş Köyler: Palamut Köyü Örneği*" (s. 81-94),

¹²⁸ Eserin yayın haberi için bkz. "Yeni Kitaplar/New Books: Bornova Araştırmaları Sempozyumu, 5-6 Kasım 2014 Bildiriler", *İzmir Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 2 (2015), s. 122.

- Mehmet Demirci, “Bornovalı: Bir Halk Politikacısının Gözüyle Bornova’nın Yakın Tarihinden Bir Kesit” (s. 95-102),
- Mesut Çapa, “Bornova Fransız Kız Okulu” (s. 103-116),
- Mustafa Kaymakçı, “Bornova Tarımı” (s. 117-138),
- Nejat Çetin, “Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Mübadil Tasfiye Talepnâmelerine Göre Bornova’ya İskân Edilen Mübadillerin Memleketleri ve İskân Edildikleri İdari Birimler” (s. 139-154),
- Neslihan Doygun-Ümit Erdem, “Yapılaşmanın Bornova İlçesi Alan Kullanımları Üzerine Etkileri” (s. 155-168),
- Semra Daşçı, “Camille Corot’nun ‘Smyrne-Bournabat’ Adlı Tablosu Üzerine Düşünceler” (s. 169-188),
- Siren Bora, “Bornova’da Alliance Israelite Universelle’a Ait Ziraat Okulu” (s. 189-228),
- Tuncer Baykara, “Bornova Adına Dair Düşünceler” (s. 229-232),
- Vehbi Günay, “Hasan Arıcan ve Bornova Araştırmaları” (s. 233-248),
- Zafer Derin, “Tarih Öncesi Dönemde Bornova” (s. 249-262),

Kitabın arkasına; Basında Sempozyum (s. 263), Sempozyumdan Fotoğraflar (s. 271), Sempozyum Kurulları (s. 275), Ege Üniversitesi İzmir Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları (s. 276) eklenmiştir.

Sonuç olarak; 22 başlığın yer aldığı bilimsel toplantıda sunulan 21 bildiriden 17 adedi bildiriler kitabında (*proceedings*) yayımlanmıştır. Bildiriler kitabında çoğunluğu İzmir ve Bornova’da yaşayan, Ege Üniversitesi mezunu veya mensubu olan öğretim üyesi ve araştırmacılarca hazırlanan kapsamlı, nitelikli ve yoğun emek ürünü çalışmalar yer almıştır. Bildirilere genel olarak bakıldığında bunlar; tarih, arkeoloji, sanat tarihi, kültür gibi sosyal bilimlerin çeşitli alanlarında ondört adet; ekonomik yapı, turizm, çevre, tarım ve kentsel gelişim başlıkları altında ise yedi çalışma olarak tasnif edilebilecektir.

Değerlendirme

I. Bornova Araştırmaları Sempozyumu ile sadece akademisyenler için değil öğrenciler ve Bornovalı katılımcılar açısından da son derece yararlı bir akademik faaliyet gerçekleştirilmiştir. Sunulan bilimsel nitelikli bildirilerle ele alınan konulara değişik açılardan ışık tutulmuş sonrasında yapılacak araştırmalar için zemin oluşturulmuştur. Bornova’nın ilk göz ağrısı olan üniversitesinin biraz ihmal etmiş olduğu düzenlenen sempozyum ile görülmüş ve bazı katılımcılar tarafından da dile

getirilmiştir. Yerine getirilmekte geç kalınmış sorumlulukların ifasında kurumsal çatı altında gerçekleştirilen faaliyetlerin başarısının güzel bir örneği ortaya konulmuştur. Tüm katılımcılar bu tür etkinliklerin kapsamlı olarak yinelenmesi dileğini paylaşmışlardır.

Bornova Kaymakamlığı ile Araştırma Merkezimizin ortaklaşa düzenledikleri etkinliğin bildirilerinin Kaymakamlığın katkılarıyla bastırılması dolayısıyla mülkî idare ile üniversite ortaklığının güzel bir örneği sergilenmiştir. Böylesi bir çalışmanın gerçekleştirilmesi ve bildirilerinin yayınlanması aşamalarındaki katkıları dolayısıyla başta kaymakam Dr. Kadri Canan ve Merkez Müdürü Prof. Dr. M. Akif Erdoğan ile emeği geçenlere teşekkür etmek yerinde bir kadirşinaslık olacaktır. Temenni ve arzumuz, gerek sempozyumun gerekse kitabının bundan sonra yapılacak olan Bornova'yla ilgili faaliyet ve araştırmalara katkı sağlaması ve yol gösterici olmasıdır.

Vehbi Günay*

---

* Prof. Dr., Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi, Bornova/İZMİR.
e-posta: vehbi.gunay@ege.edu.tr

